

Fornyhet tillit

Taler

Jens Stoltenberg

Dato

1 oktober 2009

Omstendigheter

Tale til landsstyret

1 Kjære alle sammen.

Arbeiderpartiet vant stortingsvalget 2009.
Gratulerer og tusen takk til dere alle!

5

*

Sammen med SV og Senterpartiet fikk vi fornyet tillit fra velgerne.
Det var et godt valg for Arbeiderpartiet på så mange måter.

10

Vi gikk fram i et stortingsvalg fra regjeringssposisjon og Regjeringen fikk fornyet tillitt. Forrige gang det skjedde var i 1993. Da fikk vi 36.9 % nå fikk vi 35,4 %.

15

Framgangen ved årets valg innebærer at Arbeiderpartiet har gått fram to stortingsvalg på rad. Siste gang det skjedde var i 1957. Vi gikk fram i alle fylker og er størst i 17 av 19 fylker.

Arbeiderpartiet har vist sin styrke ved dette stortingsvalget.

20

Mange partier kan vinne valg. Vi har vist at Arbeiderpartiets styrke er at vi ikke bare blir valgt, men at vi blir gjenvalgt

Takk

25

Det er mange som skal takkes for at det gikk som det gikk.
Jeg kan ikke nevne alle her.

30 Men jeg ber dere alle bringe videre til tusener av tillitsvalgte over hele landet at
partiledelsen og jeg føler en ubeskrivelig takknemlighet for alt arbeidet som er
lagt ned.

For roseutdeling. Målsettingen vår var å dele ut 500.000 roser. Vi delte ut
35 745.270 roser

For husbesøk. Mål for husbesøk var 250.000. Arbeiderpartiet har banket på
369.434 husstander.

40 Nær hver femte dør i landet har blitt banket på av en av våre
valgkampmedarbeidere.

For stands og vaffelsteking.

45 For innlegg på papir og på nett.

For det som ingen andre er bedre på enn nettopp Arbeiderpartiet, og som både
kommentatorer og motstandere med respekt omtaler som Arbeiderpartiets
50 valgkampmaskin.

Men, kjære venner.

Dette er ingen maskin.

Det er mennesker.

55 Det er mennesker som tror, vil, som brenner.

Det er mennesker som engasjerer seg, som står på, og som aldri gir seg.

60 Det er slike mennesker som vinner valg.

Jeg er utrolig stolt av å stå i spissen for dette laget!

*

65 Det er som lag vi vant. Sammen. Jeg tar likevel sjansen på trekke fram noen helt

spesielle:

70 Fagbevegelsen stilte mange kritiske spørsmål til oss, som til de andre partiene.
Jeg er glad vi kunne komme LO i møte med gode svar.

Og jeg er glad for at vi sammen kunne fremme nye, offensive tiltak gjennom valgkampen.

75

Sammen markerte vi sterkt, og på nytt, at kampen mot arbeidsledigheten er det viktigste for dette partiet.

80

Sammen fikk vi fram at det er Arbeiderpartiets og regjeringens politikk som best ivaretar arbeidstakernes rettigheter og interesser.

Derfor mobiliserte LO stort over hele landet.

Over halvparten, 54 prosent (53,8), av LOs medlemmer stemte Arbeiderpartiet.

85

Jeg vil takke LOs mange tusen tillitsvalgte for innsatsen og for tilliten, og takk til LOs ledelse for godt samarbeid gjennom hele valgkampen.

*

90

AUF har levert det beste skolevalgresultatet for Arbeiderpartiet noensinne!

Skolevalgene er blitt en oppvisning fra AUF.

95

Og det smitter over på velgermassen. Vi ble størst blant førstegangsvelgerne.

Jeg vil be Bente komme fram hit og ta i mot en blomsterbukett som et synlig bevis på vår store takknemlighet!

100

*

Venner;

35,4 prosent!

105

Nær 950 000 velgere står bak partiet vårt!

Noen velgere hentet vi fra SV, men vi mistet også noen til Senterpartiet.

110 Det viktigste valgtallene viser oss er imidlertid at vi ikke vant fordi velgerne vandret mellom de rødgrønne partiene eller mellom blokkene.

Vi vant fordi vi klarte å mobilisere nye velgere.

De fleste hentet vi fra sofaen.
115 70 000 av dem kom derfra. De var hjemmesittere ved forrige valg.

32 000 av de som stemte på oss var førstegangselgere.

Arbeiderpartiets framgang og Arbeiderpartiets historisk gode valgresultat kom
120 som et resultat av at velgerne mobiliserte for Arbeiderpartiets politikk!

Europa
Sosialdemokratiet sliter mange steder i Europa.

125 Vi tapte valget i Tyskland.

Vi sliter på meningsmålingene i Storbritannia, selv om de nå mobiliserer kraftig foran neste valg.

130 Men nettopp fordi sosialdemokratiet opplever tilbakegang noen steder, er det desto viktigere å hente inspirasjon fra der vi har framgang.

I Portugal ble den sosialdemokratiske statsminister Sócrates gjenvalgt forrige
135 søndag.

I Sverige er det gode utsikter til rød-grønt flertall.

Og søndag ligger vi godt an til å vinne i Hellas.

140 Det norske Arbeiderparti har vist at det er fullt mulig for sosialdemokrater å vinne valg, også fra regjeringsposisjon.

Og vårt gode valg inspirerer nå andre sosialdemokratiske partier over hele Europa.

Det har vært en fantastisk mobiliseringsvalgkamp.

Vi vant den tradisjonelle valgkampen.

150

Vi kan roseutdeling og stands, skolemøter og tv-debatter.

Men vi viste også at vi behersker de nye kanalene.

Vi er gode på facebook og twitter og sosiale medier.

155

Der velgerne er, er vi.

Dette er Arbeiderpartiets styrke.

Vi evner å snu oss, tilpasse oss, modernisere oss.

160

Takk til Martin, takk til Raymond, takk til partikontoret, takk til dere på fylkeskontorene, stortingsgruppa og regjeringsapparatet.

Uten dere hadde ikke dette vært mulig!

165

*

Men valgkamp er ikke bare kanaler, det er også budskap.

Valgkamp er ikke bare form, det er innhold.

170

Vi hadde det beste budskapet.

Vi hadde det tydeligste innholdet.

Vi maktet å fortelle hva vi ville gjøre om vi vant.

175 Derfor vant vi.

Velgerne har gitt oss et klart mandat.

De ga oss oppdraget. Nå begynner jobben.

180 Vi er i gang med å gjøre det vi lovte velgerne.

Noen av de som skal gjøre dette er på plass. I går møttes den nye stortingsgruppa. Med økt oppslutning har vi også fått tre nye medlemmer i

185 gruppa. Jeg er stolt over den stortingsgruppa vi skal ha de neste fire årene. Det er en god blanding av erfaring og fornying, med 25 nye representanter og god aldersspredning fra 25 til 70 år. Vi har en stortingsgruppe med 50/50-fordeling (32-32) mellom kvinner og menn.

190 Og vi har fått på plass noen av de viktigste posisjonene.

Helga ble i går valgt som parlamentarisk nestleder og Dag Terje innstilt som stortingspresident.

195 Helga er kunnskapsrik og erfaren - og en politiker som både er en sterk bærer av våre tradisjoner og en fornyer. Dette vil komme stortingsgruppa til gode.

Dag Terje tar med seg bred erfaring fra storting og regjering inn i den posisjonen som er nummer to etter kongen i Norge. Jeg føler meg helt trygg på at han vil
200 forvalte vervet med den klokskap og verdighet som posisjonen krever.

Jeg er veldig glad for at de har sagt ja til å påta seg disse oppgavene og gratulerer med valget i går.

205 *

Vi har startet arbeidet med å utforme en ny politisk plattform.
Det blir et viktig dokument.

210 Derfor skal vi gjøre den jobben grundig, og ta den tiden vi trenger.
Men det blir også et annerledes dokument enn Soria Moria-erklæringen.

Da kom vi fra opposisjon.

Da hadde vi ikke regjert sammen.

215 Da skulle vi også legge fram en regjeringserklæring.

Det skal vi ikke nå.

Nå skal vi regjere videre.

Og vi gjør det etter å ha regjert i fire år.

220

Vi har lagt fram mye politikk i løpet av de fire årene.

Arbeiderpartiets styrke er ikke bare å foreslå.

225 Arbeiderpartiets styrke er at vi også gjennomfører.

Derfor arbeider vi nå videre på det grunnlaget som ble lagt i løpet av de fire første årene med flertallsregjeringen.

230 Men selvsagt skal vi også peke ut noen nye visjoner for de kommende fire årene.

Og den aller, aller viktigste saken akkurat nå, er klima!

*

235

Klimaendringene er et globalt fellesproblem.

Vi vet at felles problemer må løses i fellesskap.

240 Skal vi ha mulighet til å møte klimaproblemene med den kraft som trengs, behøver vi en sterk og forpliktende internasjonal klimaavtale.

En avtale som binder verdens land til å ta ansvar på kort og lang sikt.

Tiden og stedet for å inngå en slik avtale er i København, nå i desember.

245

*

I snart to år har det foregått internasjonale forhandlinger om en klimaavtale. Akkurat nå pågår det forhandlingsmøter i Bangkok.

250

Selv om vi nå er på oppløpssiden mot København, er det ingen hemmelighet at forhandlingene om en ny avtale går tregt og er vanskelige.

255 Samtidig gir nytt lederskap i land som USA og Japan grunn til optimisme.

På toppmøtet om klima i New York i forrige uke kom det et klart budskap fra president Obama at USA nå tar klimautfordringene på alvor og er beredt til å ta ansvar.

260

Men han sa også at ingen land kan gjøre denne jobben alene.

Derfor var en annen gledelig nyhet i New York at også Kinas president var så tydelig på at Kina tar klimaproblemene på alvor, og vil redusere karbonintensiteten i sin økonomi merkbart fram mot 2020.

Kina og USA står samlet for neste halvparten av verden utslipp av klimagasser. Derfor er disse to landene i særklasse de to viktigste i klimasammenheng.

270 *

Jeg tror vi skal lykkes med å gjøre København til et vendepunkt. Men det blir neppe et så godt utfall som vi hadde ønsket.

275 København vil ikke markere et slutt punkt i det internasjonale klimaarbeidet. Men forhåpentligvis vil det markere et viktig startpunkt.

Startpunktet på en prosess som gjør at vi unngår store og ikke reversible klimaendringer.

280 *

Skal vi klare samle verdens land om en klimaavtale, er det noen sentrale elementer som bare må på plass.

285

Det kanskje aller viktigste er å få på plass finansieringsmekanismer som sikrer penger til klimatiltak i den fattige verden.

290 De fattigste landene blir rammet hardest av klimaendringene, de har dårligst mulighet til å gjøre noe dem, og de bidratt minst til å forårsake dem.

De blir altså rammet ekstra hardt av noe vi har stelt i stand. Norge har fremmet et konkret forslag til hvordan dette kan rettes noe opp.

295 Vi har fremmet et forslag om en finansieringsmekanisme som vil sikre en stor og jevn pengestrøm fra den rike til den fattige verden.

Forslaget vårt er kort og godt at en del av kvotene (bongene, utslippsrettighetene) i en klimaavtale skal auksjoneres blant rike land.

300

Og så skal pengene gå til klimatiltak i utviklingsland.

305 Vårt forslag har fått mye internasjonal oppmerksomhet og er ett av to forslag om finansiering som nå ligger på bordet.

Det andre forslaget er fremmet av Mexico og er å etablere et fond der landene skal betale inn ut fra utslippsnivå og BNP, og så skal pengene gå til klimatiltak i fattige land.

310

Selv om vårt og Mexicos forslag er forskjellige, er de fullt forenelige. Begge to kan innføres, eller en kombinasjon kan innføres.

315 I ukene framover ønsker vi å jobbe sammen med Mexico for bidra til at det i København kommer på plass finansieringsmekanismer som kan bidra til en rettferdig klimaavtale.

Jeg har selv tatt initiativ til at et slikt samarbeid kommer i stand.

320 Mandag besøkte jeg Labours kongress og møtte Gordon Brown. Han ga verden 80 dager på å redde jorda. Det vil si dagene fra nå til klimamøtet i København.

Nå må vi tørre å handle.

325 Tiden er over for at hvert land tar sine små skritt på egenhånd. Nå må vi ta det store steget sammen.

Vår regjering skal gjøre alt vi kan for å bidra til at vi lykkes med dette.

330 *

Politikk handler om å sette store mål - og om å ha evnen til å nå dem.

335 Før forrige stortingsvalg satte vi oss som mål å få full barnehagedekning. Fra i høst har alle som fyller ett år før 1. september rett på plass i barnehage. Over hele landet melder kommunene inn at de klarer å innfri dette, at de har full dekning.

Nå sier vi at det er de eldres tur. Vi vil ha en verdighetsgaranti som skal gi eldre

rett til den hjelpen de trenger, enten det er mer hjemmehjelp, omsorgsbolig eller sykehjemsplass. Dette gjør vi gjennom nye lover og nye forskrifter. Vi endrer kommunehelsetjenesteloven og innfører en ny forskrift om rett til verdig eldreomsorg. Gjennom forskrift skal sykehjemsbeboere sikres sunt kosthold,
345 normal døgnrytme og opplevelser. Men lover og rettigheter er ikke nok. Vi trenger flere plasser, og flere ansatte til å gi den omsorgen som de eldre trenger.

Det vil kreve innsats. Jeg har aldri møtt en ordfører som er mot eldreomsorg, men jeg har møtt mange som ikke har hatt råd til å gi de eldre innbyggerne i
350 kommunen det tilbudet de ønsker. Når Arbeiderpartiet sier at vi ikke vil gi skattelette fordi vi vil bruke de store pengene på de store fellesoppgavene, er det dette det handler om.

Arbeidet er i gang. Neste år vil vi gi en tilsagnsramme på 1,3 milliarder kroner og
355 bevilge penger til 2500 nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger. I løpet av tre år gir vi tilsagn om bygging av 6000 plasser, og vi holder tritt med kommunenes behov. Eldre som trenger sykehjemsplass skal få det. Noe annet kan vi ikke akseptere.

360 Det er to grunner til at dette er en så viktig sak for oss. For det første fordi verdig eldreomsorg skal være en selvfølge i et land som vårt. For det andre fordi vi må bekjempe en utvikling mot en to-delt velferdsstat der de som har penger kjøper seg et bedre velferdstilbud. Det gjelder enten det er skole, helse eller eldreomsorg. Folks inntekt skal ikke avgjøre standard på hjelp eller muligheter.
365 Derfor er det så viktig at vi får til dette løftet innen eldreomsorgen.

Vi har vist før at vi kan sette store mål og nå dem. Dette er vårt neste store mål.

*

370 Arbeid til alle er en av våre aller viktigste saker.

SSBs tall viser at vi i denne stortingsperioden har satt historisk rekord i å skape arbeidsplasser, med en jobbvekst som har vært ti ganger så stor som i forrige
375 periode. I internasjonal sammenheng er det ingen som har hatt bedre jobbvekst enn oss. Og jobbene er i all hovedsak kommet i privat sektor - kun en av fire jobber er i offentlig sektor.

380 Fra vi overtok i 2005 ble arbeidsledigheten halvert i løpet av de neste årene. Det ga oss et bedre utgangspunkt enn veldig mange andre da finanskrisen kom.

På landsmøtet i vår var mitt budskap at Norge skal komme ut av finanskrisen med den laveste ledigheten i Europa.

385

Oversiktene viser at vi nå har den laveste ledigheten. De siste tallene fra NAV viser 78 000 ledige og et ledighetsnivå på tre prosent, mot mange hundretusen og mer enn dobbelt så høyt ledighetsnivå i våre naboland. I Danmark var ledigheten i juli på 5,9 prosent, i Sverige 9,4 prosent og i Finland 8,7 prosent.

390

Det er ikke tilfeldig at det går bedre i Norge. Oljeinntekter alene forklarer ikke bildet, også våre naboland hadde robust økonomi før krisen. Når det går bedre her skyldes det at regjeringen har satt inn alt vi har av virkemidler for å holde hjulene i gang i økonomien, sikre bedriftene og trygge arbeidsplassene.

395

I landene rundt oss har bedrifter gått over ende og ledigheten økt dramatisk. Norge er også rammet. Jeg har vært på bedriftsbesøk rundt i hele landet siden krisen startet og møtt ansatte i bedrifter som er eksportrettet og som har mistet mye av sine markeder på grunn av krisen. Det klarer vi ikke å beskytte oss mot.

400

Men det vi har klart er å stå i mot denne bølgen på en helt annen måte enn andre land. I Sverige anslår OECD de vil ligge på et ledighetsnivå rundt 11 prosent neste år.

405

Det er mager trøst for de som har mistet jobben i Norge at det er flere som mister jobben i andre land, men det er også et tydelig bilde på at politikk betyr noe når krisen rammer. Vi har sagt at vi skal gjøre alt vi kan for å holde folk i jobb, å bidra til å sikre arbeidsplassene og skape nye der gamle forsvinner.

410

I dag kom det nye tall fra NAV som viser at veksten i arbeidsledigheten er stoppet opp. Det er veldig gode nyheter. For få måneder siden fryktet vi fortsatt høy vekst i ledigheten. Det har vi unngått. Dette viser at politikken virker, at de kraftfulle tiltakene regjeringen har iverksatt har effekt.

415

Lav arbeidsledighet er aldri sikret en gang for alle. Det er en kamp vi må vinne igjen og igjen. Selv om det er positive tall fra mange sektorer, er det fortsatt stor usikkerhet innen industri- og konkurranseutsatte sektorer.

420 Vi må fortsette innsatsen hver dag for å holde arbeidsledigheten nede, trygge arbeidsplasser, skape nye og gjøre det vi kan for at de som mister jobben ikke blir gående ledige lenge.

Nå er det to utfordringer som venter oss:

425

Å få de som har mistet jobben på grunn av finanskrisen tilbake i gammel eller ny jobb.

Å få flere av de som er utenfor arbeidslivet innenfor.

430 Det første skal vi løse med en offensiv politikk for å hjelpe bedriftene gjennom påfyll i ordninger som Innovasjon Norge og GIEK, gjennom tett samarbeid med fagbevegelsen og gjennom en aktiv arbeidsmarkedspolitikk.

435 Det andre må vi nå ved å senke terskelen for gå inn i arbeidslivet for dem som støtes ut. Arbeid er nøkkelen til så mange av våre mål. Vi lykkes verken med sosial utjevning, fattigdomsbekjempelse, likestilling eller inkludering uten at vi lykkes med å få folk i jobb. Derfor er vår hovedoppgave framover å fortsette innsatsen for å få Norge trygt gjennom finanskrisen, å fortsette innsatsen for arbeid til alle.

440

*

Vi sier at alle skal med.

445 Vårt store prosjekt må være å få de som i dag faller utenfor, de som ikke får ta del i samfunnsutviklingen, på innsida av samfunnet.

450 Dette er ingen veldefinert gruppe, men mennesker som av veldig mange ulike grunner er på utsida, og som forskerne gjerne kaller marginale. Det kan være arbeidsløse, trygdede, rusmisbrukere og etniske minoriteter.

Dette at alle skal med er den store nye utfordringen for den norske modellen og vår visjon.

455 Det handler om deltakelse i skole og høyere utdanning, i organisasjonsliv og politikk, men først og fremst om å være en del av arbeidslivet.

460 Norge har svært høy yrkesdeltakelse, men også høyt sykefravær og et høyt antall uføretrygdede. Vi skal slå knallhardt ned på juks og misbruk. Men la meg understreke: Uføretrygd er en rettighet. Folk skal ikke skamme seg over å gå på trygd. Ingen skal stå med lua i handa fordi de er avhengig av stønader.

465 Men blant de hundretusener som støtes ut, ville mange hatt et bedre liv hvis de hadde deltatt noe i arbeidslivet. Nå er arbeidslivet slik at det bare er plass til de 100 prosent effektive. Vi må lage et arbeidsliv som er tilpasset flere.

Flere ting er på gang for å bedre dette:

470 Ordninger med lønnstilskudd til arbeidsgivere som ansetter personer som i dag står utenfor arbeidslivet, skal brukes mer.

Det skal bli lettere for personer på uføretrygd som føler seg friske nok til å prøve seg i arbeidslivet. Det skal lages ordninger som gjør at de kan gå tilbake til trygd, dersom de ønsker det, uten ny omfattende søknads- og papirmølle.

475

Pensjonsreformen vil endre muligheten til å kombinere arbeid og pensjon. Du kan bo i Spania om vinteren og jobbe i Norge om sommeren.

480 Eller du kan jobbe noen dager i uka. Det skal bli lettere å bevege seg mellom pensjon og arbeid.

Og vi skal gjøre mer for at folk med annet bakgrunn enn norsk og folk med ulike former for funksjonshemming skal inn i arbeidslivet. Et tiltak er at Staten i sine ansettelsesprosesser skal innkalle kandidater med annen bakgrunn, et annet er nytt krav om rapportering på antidiskrimineringsarbeid for alle bedrifter med flere enn 50 ansatte. Vi må rett og slett få et arbeidsliv som ser mennesker, kompetanse og muligheter, ikke navn, hudfarge og hindre. Uten det får vi ikke alle med.

485

490

*

Men la meg minne dere om at velgernes tillit og respekt aldri er vunnet en gang for alle.

495

Den må vinnes om og om og om igjen.
Hver dag, hver uke.
Hvert eneste av de fire årene.

500

Det viktigste vi gjør for å vinne velgernes tillit, gjør vi ikke i valgkampene.
Vi gjør det mellom valgkampene.

Det kommer valg i 2011, og det er valg igjen i 2013.

505

Bare hardt og målrettet arbeid mellom valgene gjør oss fortjent til å fortsette å styre.
Også derfor er forhandlingene om regjeringens nye politiske plattform så viktig.

510

Vi lager ingen ny Soria Moria-erklæring. Soria Moria-erklæringen ligger der fortsatt som grunnlag for denne regjeringen. Målet om en politikk bygget på fellesskap og rettferdighet er fortsatt vår ledetråd.

515

Vi er tre ulike partier. Det skal vi ha respekt for i disse forhandlingene. Partienes egenart, men også oppslutning i valget, må speiles i resultatene.

Gjennom fire år har vi vist at vi klarer å finne gode løsninger for landet, også der det ser ut som vi er langt unna hverandre når vi begynner diskusjonen.

520

Derfor gleder jeg meg til å legge fram våre nye mål om noen dager.

Takk for oppmerksomheten.

525

Kilde
www.regjeringen.no

Emner
Landsstyremøte

530

URI
<https://www.virksommeord.no/tale/fornyettillit>